

ANTIGONE

DE
HYEENA
LAAAN

De Hyenalaan is een pleidooi dat doet nadenken over zorgen en zorg dragen. Over hoe we die zorg organiseren als maatschappij en als vriend, als klasgenoot of kleinkind, als lief en als buurman. Wat kunnen we betekenen voor iemand? Wat betekent sociaal engagement? En hoe ontmoeten we elkaar?

Een voorstelling van Marlies Tack en Michaël Vandewalle die vanuit hun ervaring als theatermakers in het sociaal-artistieke werk *De Hyenalaan* creëren: een nieuwe wereld van zorg en zorg dragen. Ontmoetingen en verhalen over de confrontatie met armoede, psychisch lijden, verslavingen, instellingen en zorginstanties liggen mee aan de basis.



een voorstelling van Michaël Vandewalle en Marlies Tack — *Antigone*

met: Silke Thorrez, Tom Ternest, Michaël Vandewalle, Marlies Tack

eindregie: Simon D'Huyvetter

scenografie: Giovanni Vanhoenacker

kostuum: Marij De Brabandere

lichtontwerp: Jonas Lambrigts

geluidsonwerp: Niels Vanherpe, Lukas Vanhoutte

productie: Antigone

coproductie: Perpodium

met de steun van: Vlaanderen, de Tax Shelter van de Belgische federale overheid, de Stad Kortrijk

**“ALS JIJ ER OP EEN DAG
ALLEEN VOOR STAAT,
HOE ZOU JIJ DAN GRAAG
OPGEVANGEN WORDEN?”**

**EEN PLEIDOOI VOOR
NABIJHEID**

Marlies Tack en Michaël Vandewalle duiken in de wereld van eindeloze wachtlijsten, registratieplatformen, aanmeldingspunten en zorgprocedures: de jeugdzorg. In *De Hyenalaan* kijk je mee over de schouder van Blue, een jongen op zijn mountainbike, fietsend door het complexe universum van de jeugdhulp. In gesprek met makers Michaël en Marlies verkennen we wat zorgen voor elkaar vandaag betekent.

Wat plantte het zaadje voor *De Hyenalaan*?

Michaël Marlies, Tom, Silke en ik delen een voorliefde voor het sociaal-artistieke. In het verleden werkten we alle vier als theatermakers met mensen in kwetsbare situaties. Mensen met een verhoogde zorgnood, al dan niet verbonden aan het professionele zorgcircuit. Zowel Marlies en Silke als ik regisseerden bijvoorbeeld Antigone's sociaal-artistieke project. Met een uiteenlopende groep niet-professionele spelers zetten we samen een ambitieuze theaterproductie in de steigers. Bij deze projecten gaat het altijd om zoveel meer dan het eindproduct dat het publiek te zien krijgt.

Marlies Uit die samenwerkingen blijkt steeds hoe cruciaal een sociaal netwerk is. Mensen in kwetsbare situaties missen dat vaak. Of ze ervaren moeilijkheden om zelfstandig hun netwerk uit te bouwen. Sociaal-artistiek werk wil daarom mensen met elkaar in verbinding brengen, een plaats bieden waar dergelijke netwerken duurzaam kunnen groeien. *De Hyenalaan* vertelt over onze nood aan verbinding en aan zorg en vertrekt vanuit het gebrek eraan. Vier personages beslissen een hulppost op te richten voor kwetsbare jongeren om aan dat gebrek tegemoet te komen. Met een zekere naïviteit bouwen ze een nest vanuit hun geloof in het belang van verbinding en nabijheid.

Hoe minder sociale netwerken, hoe meer nood aan zorg en hulpverlening?

Michaël Socioloog Robert Putnam illustreert in zijn studie *Bowling Alone* hoe we ons steeds meer uit de gemeenschap terugtrekken. Een toenemende groep mensen kijkt liever thuis een film dan in de cinema. Hierdoor brokkelt ons sociale weefsel langzaam af. De kansen

om anderen te leren kennen, verdwijnen en we verliezen zo onze betekenisvolle verbondenheid uit het oog. Natuurlijk zet dat de zorg onder druk. Kan iemand minder op een eigen netwerk terugvallen, moet die sneller de stap naar professionele hulpverlening zetten.

Marlies Als kind waren mijn ouders aangesloten bij een vereniging. Zij namen me mee naar tal van samenkomsten en activiteiten. Dat verenigingsleven bood ons gezin een groot netwerk waar we met kleine of grote problemen terecht konden. Een fanfare, een voetbalploeg, een toneelvereniging, een stamcafé of een wijkproject: op al die plaatsen treden we in verbinding met de samenleving. Ze zijn van een grotere waarde dan ze bij een eerste oogopslag doen uitschijnen. Uiteraard lossen deze netwerken niet alles op. Zoveel verschillende factoren wekken de nood aan hulpverlening. Toch kan een gewone ziel soms echt een wezenlijk verschil maken voor zijn medemens.

De Hyenalaan vertelt het verhaal van Blue, een jongen uit de jeugdzorg. De jeugdhulp heeft niet alleen een erg complexe organisatorische structuur, maar heeft ook complexe inhoudelijke vraagstukken. Hoe leerden jullie die wereld beter kennen?

Marlies Allereerst putten we uit onze eigen ervaringen met sociaal-artistieke jongerenprojecten. Daarnaast vormden de verhalen over (jeugd)zorg uit onze eigen omgeving een inspiratiebron. Michaël ging in gesprek met hulpverleners van jeugdhulporganisatie het Oranjehuis. Ten slotte waren er de uiteenlopende verhalen en perspectieven uit documentaires. Uit die documentaires bleven vooral de onconventionele initiatieven bij. Deze plaatsen en mensen durven bewust van de gebaande paden af

te wijken. Hulpverleners die uitzonderingen maken omdat ze zien hoe complex sommige situaties zijn. Mensen die proberen er te *zijn* ondanks de reglementering. Die ogenschijnlijk simpele nabijheid kan echt iets betekenen.

Michaël In alle verschillende verhalen hoorden en lazen we steeds hetzelfde: niemand kiest ervoor om in een kwetsbare situatie terecht te komen. Geen enkele jongere wil in een instelling belanden. Soms lijken we dat moeilijk te kunnen geloven. Het kan echter iedereen overkomen. Dat besef is cruciaal om aan een sociale samenleving te bouwen. Als jij er op een dag alleen voor staat en zorg nodig hebt, hoe zou jij dan graag opgevangen worden?

Wat zijn de grootste knelpunten in ons zorgsysteem vandaag?

Michaël Wie geld heeft, kan zorg als het ware inkopen. Dat heet met een duur woord 'vermarkting van de zorg'. Vandaag kopen we meer zorg dan ooit. Op maandag naar de psycholoog, dinsdag naar de yoga en op woensdag de osteopaat. Tegelijkertijd slinkt onze zorg voor elkaar. Pas op, het is goed dat mensen sneller naar een psycholoog durven toe te stappen. Ik wil de waarde van professionals niet minimaliseren, maar laten we niet vergeten wat het betekent tijd te maken voor een ander. Mijn buurvrouw was er laatst zo van aangedaan dat ik de sneeuw op haar stoep geruimd had. Dat soort kleine gestes maken de samenleving warmer en nabijer. In onze individualistische samenleving zien we soms niet wat deze kostbare contacten waard zijn.

Het verhaal ontvouwt zich door de ogen van Blue, een tienjarige jongen op een mountainbike. Waarom kiezen jullie voor het perspectief van een kind?

Marlies Als mama leer ik de buurt dankzij mijn zoon kennen. In het park speelt hij met andere kinderen uit de wijk. Hij belt op Halloween aan

bij de burens. Zo brengt hij de buurt bij ons naar binnen. Een ander voorbeeld is een oudere vrouw in onze straat. Mijn zoon brengt haar af en toe een bezoek. Op een dag liet ze me met een bericht weten hoe hard ze geniet van zijn bezoeken. Een kind legt zo snel contacten. Ze zien en ontdekken dingen waar wij als volwassene moeilijker tijd voor maken.

Michaël *De Hyenalaan* vertrekt vanuit dat gegeven. Wij volwassenen isoleren ons sociaal alsmakkelijker: we werken van thuis uit, bestellen eten via een app en rekenen onze boodschappen af aan de zelfscankassa. Een jong kind daarentegen stapt onbevangen – zonder sociale normen, codes of vooroordelen – ergens binnen en legt contact met de buitenwereld. Vanuit een oprechte nieuwsgierigheid naar die wereld.

Ondanks het actuele onderwerp van de voorstelling is *De Hyenalaan* geen documentair theater.

Marlies *De Hyenalaan* speelt zich af in een universum verzonnen door scenograaf Giovani Vanhoenacker en costumière Marij De Brabandere. In die maffe wereld volg je een aantal figuren die iets voor elkaar kunnen betekenen. Sommigen met grote problemen, anderen met kleinere. Hopelijk vinden toeschouwers in die absurde wereld iets uit hun eigen leefwereld of van zichzelf terug. Het is onmogelijk om alle zorgkwesties in één voorstelling te capteren. Daarvoor is zorg immers een te breed onderwerp dat zoveel mensen en structuren raakt. *De Hyenalaan* probeert daarom met dit kleine verhaal iets over de grotere maatschappij te vertellen.

Marte Van Poucke

We hebben u gevonden aan de rand van de weg.

Of ge hebt ons gezocht en dan pas gevonden.

Ge waart verloren.

Alles kwijt.

Maar nu zijt ge hier.

In de Hyenalaan.

In een witte villa staan vier creaturen dag en nacht

klaar voor elke vorm van zorg en opvang.

Een ontmoetingshuis.

Een schuilplaats.

Een warme plek waar men zich geaccepteerd voelt.

